

Karászi Kálmán

(Nyíradony, 1921. 08. 30. – Székesfehérvár, 2001. 06. 15.)

Összeállította: Karászi Gáspár

Általános mérnök. Mérnöki diplomáját a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen szerezte meg 1946-ban. Ezt követően 1983-ban történt nyugdíjba vonulásáig a vízügyi szolgálatban dolgozott. Első munkahelyei Szolnokon az ottani vízügyi igazgatóságon, illetve jogelődjeinél voltak. 1961-ben nevezték ki Székesfehérvárra a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatójává, ahol 1983-as nyugállományba vonulásáig dolgozott.

1921. augusztus 30-án Nyíradonyban született. Mivel édesapja 1926-ban a nincstelenség elől Kanadába vándorolt, őt és húgát édesanyja egyedül nevelte. Kamaszkorában súlyos hátgerinc betegség támadta meg, s e miatt két évet vesztett az iskolából. A debreceni Calasanz Szt. József Reálgymnáziumban kitüntetéssel érettségizett, majd a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen általános mérnöki diplomát szerzett.

Első munkahelye az Alsó-Tarnavölgyi Vízrendező Társulat (ahol szakaszmérnöki beosztásban dolgozott), első feladata a Tarna alsó szakaszának felmérése volt. 1949. január 1-én – a víztársulatok államosításával – a Szolnoki Vízgazdálkodási Körzethez kerülve Szolnokon lett szakaszmérnök. Az 50-es évek elején – a nagy öntözés fejlesztési programok kezdetén – már építésvezetőként dolgozott és rengeteg szakmai tapasztalatra tett szert.

1951-ben – újabb átszervezés eredményeként – már a Szolnoki Kultúrmérnöki és Belvízrendező Hivatalnál dolgozott belvízvédelmi csoportvezetőként, így részese lehetett a villogói, a tiszaderzsi és a zagyvarékaszi szivattyútelepek tervezésének és kivitelezésének. 1954-től már az akkor alakuló Szolnoki Vízügyi Igazgatóság (későbbi nevén a Közép-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság) műszaki osztályvezetője, majd igazgatóhelyettes főmérnöke. Fiatal mérnökként szerzett tervezési, beruházási és kivitelezési tapasztalatai okán már Szolnokon is ismertté váltak az őt jellemző erények: *alapos, magas szintű elméleti és gyakorlati szakismeret, kiváló összegző és lényeglátó képesség, vezetői rátermettség, határozottság, ugyanakkor humánus, ember-központú gondolkodás.*

1949-ben megnősült, 1950-ben született fia Gáspár, 1953-ban lánya Klára, akik mindketten mérnökök lettek.

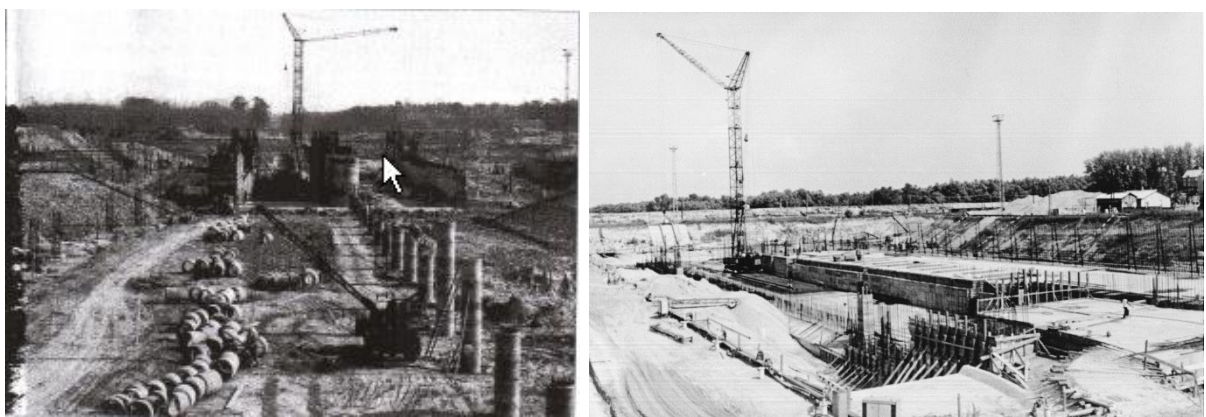
1961. január 1-ével Székesfehérvárra, a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatójává nevezték ki. Működésének első éveiben épültek meg az igazgatóság és az igazgatósági szakaszmérnökségek új székházai, irányításával létesült a Balatoni Vízügyi Kirendeltség. A Balatoni Vízgazdálkodás Fejlesztési Program és a Velencei-tavi Fejlesztési Program kidolgozásának és végrehajtásának vezető egyénisége lett.

Az 1965. évi nyári dunai árvízvédekezés Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság területét érintő szakaszán sikeresen látta el a védelemvezetésnek a nehéz helyzetekben sokszor rendkívüli intézkedéseket és felelősségteljes megoldásokat igénylő feladatait. Az elhárított árvízveszedelem tanulságait hasznosítva fejlesztette tovább a Duna-Sió védelmi rendszert, ennek keretében került sor a Sió árvízkapujának megépítésére. A 70-es években hajtották végre az igazgatóság területén – Fejér, Veszprém és Tolna megyében – a vízrendezés nagyarányú munkáit. A vízügyi szolgálat területén azokban az időkben tevékenykedők általában ismerték, hogy a Karászi Kálmán vezette igazgatóság különböző munkahelyein

alkalmazást találhatnak egyes, más vonatkozásokban esetleg „nem kívánatos”-ként kezelt vízügyi szakemberek is. Akit érvényes – és így megkerülhetetlen – bírói ítélet, vagy az azok alóli felmentés hiánya nem akadályozott az elhelyezkedésben, az kérésére esetén Székesfehérvárott, vagy környékén előbb utóbb számíthatott valamilyen számára elfogadható megoldásra.

1965-ös árvízi védekezés a Dunaparton

Sió torokmú építése

Az 1970. évi Tisza-völgyi árvízvédekezés alkalmával *Dégen Imre* árvízvédelmi kormánybiztos az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság védekezési munkáinak segítségére Karászi Kálmánt Szegedre küldte. Szakszerű tanácsaival a Maros Makó melletti talpjárat csurgás- és buzgársorának hatástalanításában, nem sokkal később a Tisza Hódmezővásárhely közelében kialakult körtvélyesi szikes töltéscsúszásnak elhárításában járult hozzá elsősorban a védekezés eredményességéhez. Szakértői hozzáállását jellemezte a tiszai töltésen tett – többek által hallott – kijelentése: „Ilyen töltés-meghibásodásokat csak ti, helyiek láthattatok, ha láthatatok már, így talán inkább ti adhatnátok tanácsot nekem, mint én tinektek. Gondoljuk át azonban közösen eddigi tapasztalatainkat, megszerzett ismereteinket, és akkor megtaláljuk a legjobb megoldást.” A folyóssá vált szikes töltésláb

védelménél ezért elégedhettünk meg a víznek a töltéstest ép részéből való óvatos kivezetésével, elkerülve a dinamikus mellékhatásokkal előre nem láthatóan fenyegető szádfalazást.

A felsorolt munkák végzésekor már országosan is elismert nagytekintélyű vízügyi szakember és vezető volt. Magas szintű szakmai tudását, kiváló erkölcsi és vezetői erényeit mindenki elismerte. Az ágazat vezetése országos ügyekben és stratégiai kérdésekben rendszeresen kikérte véleményét. A helyi és az országos közéletben is aktívan vett részt. A Magyar Hidrológiai Társaság Közép-Dunántúli Szervezetének alapítója és több mint 20 évig elnöke volt. Tagja volt hosszú ideig a Balatoni- és a Velence Tavi Intéző Bizottságnak. Jelentős tudományos és szakírói tevékenységet folytatott. Számtalan írása és tanulmánya jelent meg különböző folyóiratokban. Országos szaktekintélynek számított árvízvédelmi kérdésekben.

Vezetői munkásságából külön fejezetet érdemel nevelői és vezetőképzési tevékenysége. *A „Karászi iskolából” az ország több pontjára kerültek szakemberek és vezetők, közöttük több főmérnök, igazgató, és államtitkár is.* Figyelemmel kísérte, egyengette és tanácsokkal segítette a fiatal szakemberek munkáját, szakmai fejlődését. Humánus gondolkodását mutatja, hogy kritikai megjegyzéseit, nemtetszését mindig visszafogottan és kultúráltnan fogalmazta meg. Beszédei és előadásai szónoki remekművek voltak, melyekre – bevallottan – mindig alaposan felkészült.

Bár, 1983. július 1-én nyugállományba vonult, szeretett szakmájától nem tudott elszakadni. A Vízépítőipari Tröszt Felügyelő Bizottságának elnöke lett, tagja volt az Országos Vízgazdálkodási Keretterv Szerkesztő Bizottságának, társszerzője volt a „Vízgazdálkodás fejlesztésének alapjai” című munkának és még a 90-es évek elején is több vízgazdálkodással kapcsolatos tanulmány szerkesztésében és lektorálásában vett részt. Mindezek mellett a Magyar Hidrológiai Társaságban két cikluson keresztül alelnökként tevékenykedett. Az igazgatósággal nyugdíjas éveit során is szoros kapcsolatot tartott. Amíg tehette, bejárt a hivatalba, érdeklődött az igazgatóság munkája, a szolgálat országos gondjai iránt. Segítette a Magyar Hidrológiai Társaság területi szervezetének munkáját.

Sokoldalúságát és lokálpatriotizmusát bizonyítja Székesfehérvár város értékeinek védelmében, megújításában végzett munkássága. 1984-ben alapítója, majd sok éven keresztül elnöke volt a „Városszépítő- és Védő Egyesületnek.”

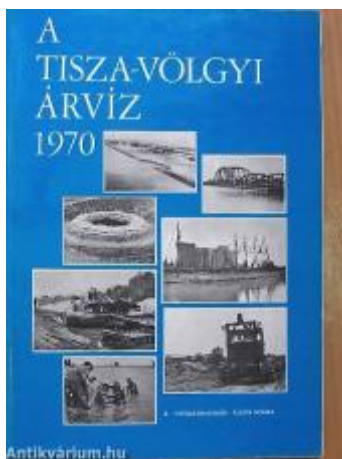
Az általa vezetett egyesület tevékenységének eredménye volt az Országalma keresztjének visszahelyezése – ami egy új szellemiséget is szimbolizált -, a „fekvő katona” visszahelyezése a Hősök terére, a Szentháromság szobor restaurálása, a Zichy ligeti Zenepavilon felújítása, s még igen sok értékmentő munka.

Műszaki emberként igazi humanista volt. Amikor nyugdíjba vonulásakor az újságíró feltette neki a kérdést: *„Mi az, amire legszívesebben emlékszik vissza igazgatósága idejéből?”*, így válaszolt: *”Lehet, hogy meglepő, de nem szakmai dolog. Annak idején dolgozóink, főleg vidéken, olyan mostoha körülmények között éltek, hogy az elképesztő. Munkám legszebb és legnagyobb eredményének tartom, hogy a hatvanas években (kapcsolataim révén) sikerült több száz vállalati lakást biztosítani a legrászorultabbaknak.”*

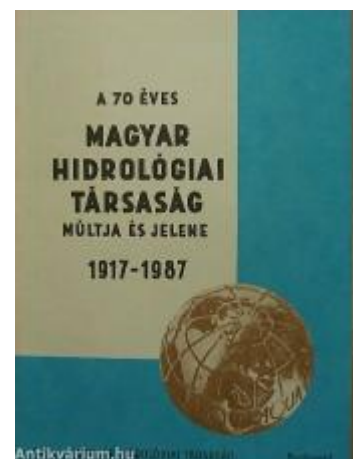

A Sió árvízkapuja

Társszerzője volt a Tisza-völgyi 1970-es árvízről, az Országos Vízügyi Hivatal szervezésében készült kiadványnak, melyben „A Tisza Maros-szögi árvízvédekezés néhány tapasztalata” c. cikke jelent meg.

Szintén társszerzőként közreműködött 1987-ben a 'Magyar Hidrológiai Társaság múltja és jelene' kiadvány elkészítésében, mely a Társaság fennállásának 50. évfordulója alkalmából készült (szerkesztő Búzás Zsuzsanna). Ebben „A Társaság Középdunántúli Területi Szervezete, Székesfehérvár” címmel írt cikket.

Végezetül a fiú jogán engedtessek meg egy személyes megjegyzés: A Biblia szerint boldog az a fiú, aki tiszteli, tisztelheti apját. Én boldog ember vagyok, mert nem csak tisztelhettem, hanem első számú példaképemnek tekintettem, s tekintem ma is édesapámat.

Forrás:

Pintér István (2001) „Vízügyes múltidéző – szárazon” Fejér Megyei Hírlap 2001. január 22.

Szabó Mátyás (2001) „Karászi Kálmán” Vízükör, XII. évfolyam 4. szám

Vágás István (2002) „Karászi Kálmán, Megemlékezés” Hidrológiai Közöny 82. évfolyam 1. szám